# SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 15. decembra 2009 *

V zadevi C-372/05,

zaradi tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti na podlagi člena 226 ES, vložene 7. oktobra 2005,

**Evropska komisija**, ki jo zastopajo C. Cattabriga, G. Wilms, D. Triantafyllou in H. Støvlbæk, zastopniki, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožeča stranka,

proti

**Zvezni republiki Nemčiji**, ki jo zastopa M. Lumma, zastopnik, skupaj s C. von Donatom, odvetnikom,

tožena stranka,

* Jezik postopka: nemščina.

ob intervenciji

**Kraljevine Danske**, ki jo zastopa J. Bering Liisberg, zastopnik,

**Helenske republike**, ki jo zastopajo E.-M. Mamouna, A. Samoni-Rantou in K. Boskovits, zastopniki, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

**Republike Finske**, ki jo zastopata E. Bygglin in A. Guimaraes-Purokoski, zastopnici, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

intervenientke,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi V. Skouris, predsednik, A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, E. Levits, predsedniki senatov, in C. Toader, predsednica senata, C. W. A. Timmermans, A. Borg Barthet (poročevalec), M. Ilešič, J. Malenovský in U. Lõhmus, sodniki,

generalni pravobranilec: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
sodna tajnica: M. Ferreira, glavna administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 25. novembra 2008,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 10. februarja 2009

izreka naslednjo

**Sodbo**

1 Komisija Evropskih skupnosti s tožbo Sodišču predlaga, naj ugotovi, da Zvezna republika Nemčija s tem, da ni izračunala in nakazala zneska lastnih sredstev, ki v obdobju od 1. januarja 1998 do 31. decembra 2002 niso bila zbrana, ker je bil uvoz vojaških sredstev v nasprotju s carinsko zakonodajo Skupnosti oproščen plačila dajatev, in s tem, da ni plačala zamudnih obresti, ker navedenih lastnih sredstev ni dala na voljo Komisiji, ni izpolnila obveznosti iz členov 2 in od 9 do 11 Uredbe Sveta (EGS, Euratom) št. 1552/89 z dne 29. maja 1989 o izvajanju Sklepa Sveta 88/376/EGS, Euratom o sistemu lastnih sredstev Skupnosti (UL L 155, str. 1), kakor je bila spremenjena z Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 1355/96 z dne 8. julija 1996 (UL L 175, str. 3, v nadaljevanju: Uredba št. 1552/89), ter iz istih členov Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 1150/2000 z dne 22. maja 2000 o izvajanju Sklepa št. 94/728/ES, Euratom o sistemu virov lastnih sredstev Skupnosti (UL L 130, str. 1).

## Pravni okvir

*Skupnostna ureditev*

2 Člen 2(1) sklepov Sveta z dne 24. junija 1988 o sistemu lastnih sredstev Skupnosti (88/376/EGS, Euratom) (UL L 185, str. 24) in z dne 31. oktobra 1994 o sistemu virov lastnih sredstev Skupnosti (94/728/ES, Euratom) (UL L 293, str. 9) določa:

„Lastna sredstva v proračunu Skupnosti sestavljajo prihodki iz naslednjih virov:

[…]

(b) carinskih dajatev po skupni carinski tarifi in drugih dajatev, ki jih določijo ali jih bodo določile institucije Skupnosti za trgovino z državami nečlanicami, ter carin na proizvode, ki spadajo v okvir Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za premog in jeklo;

[…]“

3 Člen 20 Uredbe Sveta (EGS) št. 2913/92 z dne 12. oktobra 1992 o carinskem zakoniku Skupnosti (UL L 302, str. 1, v nadaljevanju: carinski zakonik Skupnosti) določa:

„1. Carinska tarifa Evropskih skupnosti je podlaga za dajatve, ki so pri nastanku carinskega dolga zakonsko predpisane.

[…]

3. Carinska tarifa Evropskih skupnosti vsebuje:

(a) kombinirano nomenklaturo blaga;

[…]

(c) stopnje in druge podlage za izračun, ki običajno veljajo za blago, zajeto v kombinirani nomenklaturi, in sicer za:

– carine […]

(d) preferencialne tarifne ukrepe iz sporazumov, ki jih je Skupnost sklenila z nekaterimi državami ali skupinami držav in ki predvidevajo podelitev preferencialne tarifne obravnave;

(e) preferencialne tarifne ukrepe, ki jih je Skupnost enostransko sprejela za nekatere države, skupine držav ali območja;

(f) avtonomne opustitvene ukrepe, ki predvidevajo zmanjšanje ali oprostitev uvoznih dajatev, ki se zaračunavajo za določeno blago;

(g) druge tarifne ukrepe, ki so predvideni po drugi zakonodaji Skupnosti.

[…]“

4 Člen 217(1) carinskega zakonika Skupnosti določa:

„Vsak znesek uvoznih ali izvoznih dajatev, ki je posledica carinskega dolga – v nadaljevanju ‚znesek dajatev‘ – morajo carinski organi, takoj potem, ko so jim na

voljo potrebni podatki, izračunati in vnesti v računovodske evidence ali kakšne druge ustrezne nosilce podatkov (vknjižba).

[…]“

5 V zvezi z dajanjem lastnih sredstev Skupnosti na voljo Komisiji je Svet Evropske unije sprejel Uredbo št. 1552/89, ki se je uporabljala v obdobju, zadevnem v obravnavani zadevi, do 30. maja 2000. To uredbo je 31. maja 2000 nadomestila Uredba št. 1150/2000, s katero se kodificira Uredba št. 1552/89, ne da bi se spreminjala njena vsebina.

6 Člen 2 Uredbe št. 1552/89 določa:

„1. Za uporabo te uredbe se pravica Skupnosti do lastnih sredstev iz člena 2(1)(a) in (b) Sklepa 88/376/EGS, Euratom določi takoj, ko so izpolnjeni pogoji za knjiženje pravice na račune in za obvestilo dolžnika, določeni v carinskih predpisih.

1a. Datum določitve pravice iz odstavka 1 je datum knjiženja v računovodske knjige, ki so določene v carinskih predpisih.

[…]“

7 Člen 9(1) te uredbe določa:

„Po postopku iz člena 10 vsaka država članica lastna sredstva knjiži v dobro računa, ki je v imenu Komisije odprt pri ministrstvu za finance ali organu, ki ga je ta določila.

Račun se vodi brezplačno.“

8 Člen 10(1) navedene uredbe določa:

„Ko se odšteje 10 % za stroške zbiranja v skladu s členom 2(3) Sklepa 88/376/EGS, Euratom, se lastna sredstva iz člena 2(1)(a) in (b) tega sklepa vknjižijo najkasneje prvi delovni dan po 19. dnevu drugega meseca, ki sledi mesecu, v katerem je bila določena pravica v skladu s členom 2.

[…]“

9 Člen 11 Uredbe št. 1552/89 določa:

„Za vsako zamudo pri knjiženju na račun iz člena 9(1) država članica plača obresti po obrestni meri, ki velja na denarnem trgu te države članice za kratkoročne javnofinančne

operacije na predpisani datum knjiženja, povečani za dve odstotni točki. Ta obrestna mera se poveča za 0,25 odstotne točke za vsak mesec zamude. Povečana obrestna mera velja za celotno obdobje zamude.“

10 Člen 22 Uredbe št. 1150/2000 določa:

„Uredba (EGS, Euratom) št. 1552/89 se razveljavi.

Sklicevanje na omenjeno uredbo se šteje za sklicevanje na to uredbo in se bere v skladu s korelacijsko tabelo iz dela A Priloge.“

11 Tako so – razen okoliščine, da se Uredba št. 1552/89 med drugim sklicuje na Sklep 88/376, Uredba št. 1150/2000 pa na Sklep 94/728 – členi 2 in od 9 do 11 teh uredb v bistvu enaki.

12 Stopnja 10 % iz člena 10(1) Uredbe št. 1150/2000 je bila povišana na 25 % s Sklepom Sveta z dne 29. septembra 2000 o sistemu virov lastnih sredstev Evropskih skupnosti (2000/597/ES, Euratom) (UL L 253, str. 42).

13 V točki 1 obrazložitve tega sklepa je navedeno:

„Evropski svet, ki se je sestal 24. in 25. marca 1999 v Berlinu, je med drugim sklenil, da mora biti sistem virov lastnih sredstev Skupnosti pravičen, pregleden, učinkovit, preprost in mora temeljiti na merilih, ki najbolje izražajo sposobnost prispevanja vsake posamezne države članice.“

14 V uvodni izjavi 5 Uredbe Sveta (ES) št. 150/2003 z dne 21. januarja 2003 o opustitvi uvoznih dajatev za nekatere vrste orožja in vojaško opremo (UL L 25, str. 1), sprejete na podlagi člena 26 ES, je navedeno:

„Da bi se upoštevalo varovanje vojaške tajnosti držav članic[,] je treba določiti posebne upravne postopke za dodeljevanje ugodnosti opustitve dajatev. Izjava pristojnega organa države članice, za katere sile so orožje ali vojaška oprema namenjeni, ki bi se lahko uporabila tudi kot carinska deklaracija, ki se zahteva v skladu s carinskim zakonikom, bi se štela za ustrezno zagotovilo, da so ti pogoji izpolnjeni. Izjava bi morala biti dana v obliki potrdila. Treba je določiti obliko, ki jo morajo imeti taka potrdila, in tudi dovoliti uporabo sistema za obdelavo podatkov za izjavo.“

15 Člen 1 te uredbe določa:

„Ta uredba določa pogoje za avtonomno opustitev uvoznih dajatev za nekatere vrste orožja in vojaško opremo, ki jo organi, pristojni za vojaško obrambo držav članic, uvozijo iz tretjih držav ali se uvozi v njihovem imenu.“

16 Člen 3(2) navedene uredbe določa:

„Ne glede na odstavek 1 se zaradi vojaške tajnosti potrdilo in uvoženo blago lahko predložita drugim organom, ki jih v ta namen imenuje uvozna država članica. V takih primerih pristojni organ, ki izda potrdilo, pošlje carinskim organom svoje države članice pred 31. januarjem in 31. julijem vsakega leta zbirno poročilo o takem uvozu. Poročilo zajema 6 mesečno obdobje pred mesecem, v katerem je treba predložiti poročilo. Vsebovati mora številko in datum izdaje potrdil, datum uvoza ter skupno vrednost in bruto težo izdelkov, uvoženih s potrdili."

17 Uredba št. 150/2003 se v skladu s svojim členom 8 uporablja od 1. januarja 2003.

**Predhodni postopek**

18 Komisija je z dopisom z dne 20. decembra 2001 Zvezni republiki Nemčiji sporočila, da je dejstvo, da je vojaška oprema od leta 1998 oproščena uvoznih carin, Skupnosti povzročilo izgubo lastnih sredstev. To državo je pozvala, naj izračuna nezbrane zneske za proračunska leta po letu 1998 in ji jih da na voljo pred 31. marcem 2002. Nemškim organom je tudi sporočila, da bo od tega datuma v skladu s členom 11 Uredbe št. 1150/2000 treba plačati zamudne obresti.

19 Zvezna republika Nemčija je v odgovorih z dne 13. marca in 6. maja 2002 menila, da je na podlagi člena 296(1)(b) ES upravičena do odstopa od uporabe skupne carinske tarife,

če gre za uvoz opreme za izključno vojaške namene zaradi zaščite bistvenih interesov njene varnosti.

20 Komisija je z dopisom z dne 24. marca 2003 ponovila svojo začetno zahtevo v zvezi z uvozom pred 1. januarjem 2003, saj je obdobje po tem datumu zajeto z Uredbo št. 150/2003.

21 Zvezna republika Nemčija je v odgovoru z dne 12. maja 2003 ohranila svoje stališče glede dajanja na voljo zadevnih lastnih sredstev.

22 Komisija je z dopisom z dne 17. oktobra 2003 pisno opomnila Zvezno republiko Nemčijo.

23 Zvezna republika Nemčija je v odgovoru z dne 19. januarja 2004 ohranila svoje stališče.

24 Komisija je 18. oktobra 2004, potem ko se je seznanila z odgovorom Zvezne republike Nemčije, izdala obrazloženo mnenje, s katerim je to državo članico pozvala, naj v dveh mesecih od njegovega prejema sprejme ukrepe, ki so potrebni za uskladitev z njim. Navedena država članica je 16. decembra 2004 odgovorila, da ohranja svoje stališče.

25 Ker je Zvezna republika Nemčija poleg tega pogojno izplačala 10.803.000 EUR, ne da bi ta znesek razdelila glede na uvoz in različna obdobja, je Komisija, ker sama ne razpolaga z dovolj podatki, da bi to storila, z dopisom z dne 16. decembra 2004 to državo članico

pozvala, naj sama opravi to razdelitev za izračun zamudnih obresti. Navedena država članica v odgovoru z dne 22. februarja 2005 ni želela sporočiti teh informacij, saj je menila, da so tajne.

26 Ker je Komisija ob upoštevanju informacij, ki jih je sporočila Zvezna republika Nemčija, menila, da ta država članica ni ravnala v skladu z obrazloženim mnenjem, je vložila to tožbo.

27 Predsednik Sodišča je s sklepoma z dne 23. februarja 2006 in 4. maja 2006 dovolil intervencijo Kraljevine Danske, Helenske republike in Republike Finske v podporo predlogom Zvezne republike Nemčije.

**Tožba**

*Dopustnost*

28 Zvezna republika Nemčija uveljavlja, prvič, ugovor nedopustnosti, ker naj bi bila pri tožbi storjena kršitev procesnega prava, in sicer naj bi bilo izbrano napačno pravno sredstvo. Ta država članica pojasnjuje, da glede na to, da se je sklicevala na člen 296 ES, da ne bi plačala carin za sporni uvoz vojaških sredstev, ni pravilno, da je Komisija vložila to tožbo na podlagi člena 226 ES, temveč bi morala uporabiti posebni postopek, določen v členu 298, drugi odstavek, ES.

29 Glede tega je treba poudariti, da Komisija želi, da se s to tožbo ugotovi neizpolnitev obveznosti iz členov 2 in od 9 do 11 uredb št. 1552/89 in št. 1150/2000. Člen 298 ES bi se lahko uporabil samo, če bi Komisija zatrjevala zlorabo pooblastil iz členov 296 ES in 297 ES.

30 Prvi ugovor nedopustnosti je treba zato zavrniti.

31 Zvezna republika Nemčija trdi, drugič, da je ta tožba nedopustna, ker Komisija zaradi samih značilnosti te tožbe ni mogla dokazati kršitve Pogodbe ES. Glede na to, da naj ta država članica ne bi bila dolžna dati na voljo informacij, ki jih je zahtevala Komisija, naj ta ne bi imela na voljo dovolj dokazov v zvezi s spornim uvozom, da bi lahko dokazovala neizpolnitev obveznosti iz Pogodbe.

32 Zvezna republika Nemčija trdi, tretjič, da ji ni bilo treba sporočiti informacij, ki jih je zahtevala Komisija, in da je tožba, ki temelji zlasti na tej opustitvi sporočanja, zato nedopustna tudi s tega vidika.

33 Glede drugega in tretjega ugovora nedopustnosti, ki ju uveljavlja Zvezna republika Nemčija, je treba ugotoviti, da se nanašata, po eni strani, na dokazno breme Komisije in, po drugi strani, na možnost uporabe in obseg člena 296 ES. Precej bolj se torej nanašata na utemeljenost tožbe Komisije kot pa na njeno obliko oziroma pravilnost.

34 Drugi in tretji ugovor nedopustnosti je treba zato zavrniti.

35 V teh okoliščinah je treba tožbo Komisije razglasiti za dopustno.

*Utemeljenost*

Trditve strank

36 Komisija trdi, da se Zvezna republika Nemčija napačno sklicuje na člen 296 ES, da ne bi plačala carin, saj njihovo obračunavanje ne ogroža bistvenih interesov varnosti te države članice.

37 Komisija meni, da je napačna trditev Zvezne republike Nemčije, da Komisiji ne more sporočiti informacij, povezanih z uvozom vojaške opreme in posledično z njeno varnostjo, in da ji zato ni treba plačati zadevnih carin Komisiji.

38 Komisija meni, da je treba ukrepe, s katerimi se uvedejo odstopanja ali izjeme, kakršen je zlasti člen 296 ES, razlagati ozko. Tako naj bi zadevna država članica, ki se sklicuje na uporabo tega člena, morala dokazati, da izpolnjuje vse pogoje iz te določbe, če namerava odstopati od člena 20 carinskega zakonika Skupnosti, v katerem je izraženo splošno načelo obračunavanja carin, kakršno je določeno v členu 26 ES.

39 Komisija tudi meni, da zgolj okoliščina, da so proizvodi navedeni na seznamu – določenem s Sklepom Sveta 255/58 z dne 15. aprila 1958 – ki opredeljuje proizvode, za

katere je mogoče uporabiti člen 296(1)(b) ES, sama po sebi ne zadostuje za uporabo te določbe, ki predpostavlja, da so izpolnjeni vsi v njej navedeni pogoji.

40 Komisija trdi, da mora zato Zvezna republika Nemčija predložiti konkreten in podroben dokaz, da obračunavanje zadevnih uvoznih carin v obravnavani zadevi ogroža bistvene interese varnosti te države članice.

41 Glede tega naj splošne trditve te države članice, da je obrambna zmogljivost bistven vidik njene varnostne politike in da dejstvo, da obveznost plačila carin za zadevna sredstva znatno ovira mednarodno sodelovanje, ki je nepogrešljivo za njeno obrambno politiko, ne bi bile tak dokaz. Enako naj bi veljalo tudi za sklicevanje na določbe o zaupnosti iz mednarodnih konvencij in vojaške skrivnosti, ki izključujejo uporabo carinskih predpisov Skupnosti. Končno naj bi dejstvo, da druge države članice obračunavajo in plačujejo carine za uvoz vojaških sredstev, potrjevalo, da je to popolnoma mogoče za to vrsto sredstev.

42 Komisija meni, da delovanje carinskega sistema Skupnosti zagotavlja zanesljivost uporabljenih informacij. Poleg tega naj bi imela Zvezna republika Nemčija – ker navedeni sistem uporabljajo nacionalni uslužbenci – možnost zavarovati bistvene interese svoje varnosti.

43 Komisija glede trditve Zvezne republike Nemčije, da bi podražitev uvoza oborožitvenih sredstev lahko zmanjšala njeno obrambno zmogljivost, meni, da država članica ni zagotovila nikakršnega konkretnega podatka, ki bi dokazoval tako zmanjšanje. Nasprotno, edino plačilo carin za pet let, opravljeno leta 2004, naj se ne bi odražalo v zmanjšanju prizadevanj navedene države članice na področju obrambe.

44 Komisija poudarja, da ni sprejemljivo, da država članica uvoz vojaške opreme oprosti plačila carin, da bi zmanjšala stroške vojnih sredstev, saj naj s tem ta država članica ne bi spoštovala svojih obveznosti solidarnega sofinanciranja proračuna Skupnosti.

45 Komisija glede tega poudarja, da dejstvo, da Zvezna republika Nemčija ne obračunava zadevnih carin, pomeni neenakost med državami članicami glede njihovih prispevkov v proračun Skupnosti. To neobračunavanje naj bi povzročilo zmanjšanje tradicionalnih lastnih sredstev Skupnosti, ki ga lahko nadomesti zgolj povečanje vira, imenovanega „BNP“ (bruto nacionalni proizvod), ki si ga delijo vse države članice.

46 Komisija poudarja, da so trditve Zvezne republike Nemčije o nevarnosti razkrivanja informacij, navedenih v carinski deklaraciji, in nevarnosti, da bi lahko institucije Skupnosti zaradi postopkov nadzora ogrozile vojaško skrivnost, neupoštevne.

47 Uredba št. 150/2003 naj bi določala, da države članice obvestijo Komisijo o obsegu naročil vojaške opreme. Zato naj bi bilo presenetljivo, da se Zvezna republika Nemčija glede lastnih sredstev Skupnosti sklicuje na pomembne interese varnosti, ki naj bi nasprotovali sporočanju informacij, nujnih za zbiranje teh sredstev.

48 Poleg tega tako stališče po mnenju Komisije ni združljivo z dejstvom, da lahko kdor koli po internetu dostopa do informacij o, na primer, zneskih nakupov, ki so bili opravljeni na tem področju. Te prosto dostopne informacije naj bi bile precej podrobnejše od tistih, ki so potrebne za uvrstitev v skupno carinsko tarifo in za izplačilo lastnih sredstev.

49 Komisija meni, da ni utemeljena trditev Zvezne republike Nemčije, da so pogajanja, po katerih je bila sprejeta Uredba št. 150/2003, in dejstvo, da je bil leta 1984 prekinjen postopek zaradi neizpolnitve obveznosti, uveden proti tej državi članici, vzbudili pravno utemeljeno pričakovanje, in sicer da bi ta država lahko razumno pričakovala, da lahko že v letih, ko se je ta uredba pripravljala, uvaža nekatero vojaško opremo brez plačila dajatev.

50 Komisija namreč pojasnjuje, da se Uredba št. 150/2003 uporablja od 1. januarja 2003 in da je v razpravah v zvezi z njenim sprejetjem izjavila, da mora za nazaj obračunati zadevne carine, tako da na podlagi sprejetja te uredbe ni mogoče sklepati o nikakršnem varstvu pravno utemeljenih pričakovanj. Poleg tega naj bi ta uredba temeljila na členu 26 ES, ne pa na členu 296 ES.

51 Prav tako ni mogoče sklepati o varstvu pravno utemeljenega pričakovanja na podlagi prekinitve posebnega postopka zaradi neizpolnitve obveznosti leta 1984, saj ima Komisija v skladu s členom 226 ES široko diskrecijsko pravico, na podlagi katere lahko odloča zlasti o primernosti uvedbe ali nadaljevanja postopka zaradi neizpolnitve obveznosti.

52 Zvezna republika Nemčija odgovarja, da so v obravnavani zadevi izpolnjeni pogoji za uporabo člena 296(1)(b) ES. Meni, da je iz samega besedila te določbe razvidno, da se je s Pogodbo nameravala državam članicam priznati široka diskrecijska pravica glede ukrepov, ki jih sprejemajo za zaščito bistvenih interesov svoje varnosti in so povezani s proizvodi, za katere se uporabljajo določbe navedenega člena 296(1)(b). Tako naj bi člen 296(1)(b) ES državam članicam omogočal odstopanje od člena 26 ES in od carinskega zakonika Skupnosti v primeru uvoza opreme za izključno vojaške namene, če je cilj tega uvoza zaščita bistvenih interesov varnosti zadevne države ali držav članic.

53 Zvezna republika Nemčija dodaja, da ji ni treba obračunati uvoznih carin za vso vojaško opremo in zato členi 2 in od 9 do 11 uredb št. 1552/89 ali št. 1150/2000 ne morejo biti kršeni. Namreč, obstajala naj ne bi nikakršna tovrstna obveznost, saj naj, prvič, pravo Skupnosti ne bi predpisovalo neomejene obveznosti obračunavanja carin za vojaško opremo in naj bi, drugič, bistveni interesi varnosti Zvezne republike Nemčije nasprotovali obračunavanju uvoznih carin za to opremo.

54 Poleg tega tožena stranka meni, da je Komisija izgubila pravico predlagati ugotovitev neizpolnitve obveznosti v zvezi s carinami za uvoz vojaške opreme, saj je dajala vtis, da je leta 1984 končala postopek, ki je bil uveden iz tega razloga, le da bi pozneje – kljub nespremenjenemu položaju in ob upoštevanju pripravljalnih del v zvezi z Uredbo št. 150/2003 – nadaljevala postopek za sankcioniranje ravnanja, ki je bilo do takrat dovoljeno ali dopuščeno. Pravo Skupnosti naj namreč ne bi poznalo mehanizma „začasne“ prekinitve postopkov zaradi neizpolnitve obveznosti. Zvezna republika Nemčija meni, da bi morala Komisija bodisi nadaljevati bodisi končati postopek proti njej zaradi neizpolnitve obveznosti, ne pa ga prekiniti za 17 let.

55 Zvezna republika Nemčija poudarja, da pred začetkom veljavnosti Uredbe št. 150/2003 nobena posebna postopkovna določba ni predvidevala obračunavanja carin za uvoz oborožitvenih sredstev niti nadzora tega obračunavanja, kar naj bi dokazovalo, da na ravni Skupnosti ne obstaja obveznost obračunavanja zadevnih carin.

56 Ta država članica meni, da obračunavanje oziroma neobračunavanje carin za uvoz oborožitvenih sredstev vpliva na trgovino z orožjem, strelivom in vojnimi sredstvi. Čeprav naj bi obračunavanje teh carin oviralo to trgovino in zato zmanjševalo operativne zmogljivosti vojske ter omejevalo svobodo delovanja te države članice pri nabavah sredstev za obrambo, pa naj bi neobračunavanje navedenih dajatev omogočalo razširitev trgovanja in okrepitev sodelovanja na področju oboroževanja v smislu člena 17 EU.

57 Zvezna republika Nemčija tudi trdi, da je Komisija neprimerno razlagala merilo „potrebnosti“ v smislu člena 296 ES. To merilo naj ne bi pomenilo, da je treba dokazati nastanek resne grožnje za bistvene interese na področju varnosti, če zaščitni ukrep ne bi bil sprejet. Zadostovalo naj bi, da ta ukrep izboljša varnostne razmere in je preprosto potreben iz razlogov v zvezi z nacionalno obrambo.

58 Prav tako naj bi obveznost zaupnosti Zvezni republiki Nemčiji preprečevala sporočanje informacij Komisiji, neupoštevanje te obveznosti pa naj bi škodovalo interesom te države na področju varstva informacij. Poleg tega naj obveznost lojalnosti iz člena 10 ES ne bi vključevala sprejemanja nesorazmernih ukrepov, kakršen je uvedba posebnega carinskega postopka.

59 Nezaupna obdelava informacij iz carinske deklaracije naj bi namreč lahko resno ogrozila bistvene interese varnosti držav članic. Ukrepi zaupnosti, ki jih določa carinski zakonik Skupnosti, naj namreč ne bi zadostovali za izpolnitev zahtev varnosti in zaupnosti, ki jih je država članica upravičena postavljati, kadar gre za informacije v zvezi z njeno varnostjo.

60 Zvezna republika Nemčija trdi, da z dejstvom, da je država članica vojaška sredstva oprostila plačila uvoznih carin na podlagi člena 296 ES, ni nujno kršeno načelo solidarnosti Skupnosti. Naložitev večjega prispevka k financiranju proračuna Skupnosti državam članicam, ki imajo na tem področju več stroškov, naj ne bi bila skladna s tem načelom.

61 Zvezna republika Nemčija meni, da sprejetje Uredbe št. 150/2003 potrjuje nujnost spoštovanja interesov varnosti držav članic in njihovo pravico, da se sklicujejo na zaupnost, kadar je to potrebno.

62 Zvezna republika Nemčija navaja, da je bilo na podlagi Uredbe št. 150/2003 obračunavanje carin za nekatere vrste orožja in vojaško opremo, uvoženo iz tretjih držav, izključeno po 1. januarju 2003, datumu začetka veljavnosti te uredbe. Tako so bili po tem datumu interesi te države članice v zvezi z uvozom oborožitvenih sredstev zaščiteni z določbami navedene uredbe. Vendar naj bi bilo neobračunavanje carin za tak uvoz nujno tako pred tem datumom kot po njem, da bi se zagotovila zaščita bistvenih interesov varnosti držav članic. Poleg tega naj bi bilo iz okoliščine, da je Komisija že leta 1988 vložila Predlog za Uredbo Sveta (EGS) o začasni opustitvi uvoznih dajatev za nekatere vrste orožja in vojaško opremo (UL C 265, str. 9), razvidno, da se je Komisija zavedala, da je neobračunavanje carin za navedeni uvoz nujno za zaščito navedenih interesov.

63 Ta država članica ugotavlja, da bi države članice lahko že od datuma tega predloga, čeprav je bil šele leta 2003 sprejet v obliki Uredbe št. 150/2003, upravičeno menile, da ni treba obračunavati carin za uvoz „blaga za izključno vojaško rabo“ iz seznama, določenega s Sklepom 255/58.

Presoja Sodišča

64 Carinski zakonik Skupnosti določa obračunavanje carin za uvoz blaga za vojaško rabo s poreklom iz tretjih držav, kakršno je zadevno blago. Nobena določba carinskih predpisov Skupnosti ni za obdobje spornega uvoza, in sicer od 1. januarja 1998 do 31. decembra 2002, določila posebne oprostitve plačila carin za uvoz te vrste blaga. Zato v tem obdobju tudi ni obstajala izrecna oprostitev od obveznosti izplačila dajatev pristojnim organom, po potrebi skupaj z zamudnimi obrestmi.

65 Poleg tega je iz sprejetja Uredbe št. 150/2003, ki določa opustitev carin za nekatere vrste orožja in vojaško opremo od 1. januarja 2003, mogoče sklepati, da je zakonodajalec Skupnosti izhajal iz predpostavke, da je pred tem datumom obstajala obveznost plačila navedenih carin.

66 Poleg tega ni Zvezna republika Nemčija nikoli zanikala obstoja spornega uvoza v obravnavanem obdobju. V predhodnem postopku je poleg tega iz naslova lastnih sredstev izplačala 10.803.000 EUR v zvezi z zadevnim uvozom, ne da bi ta znesek razdelila glede na uvoz in različna obdobja.

67 Zvezna republika Nemčija zgolj izpodbija pravico Skupnosti do zadevnih lastnih sredstev s tem, da na podlagi člena 296 ES utemeljuje, da bi obveznost plačila carin za oborožitvena sredstva, uvožena iz tretjih držav, resno ogrozila bistvene interese njene varnosti.

68 Čeprav države članice v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča sprejmejo primerne ukrepe za zagotovitev svoje notranje in zunanje varnosti, pa vseeno ne velja, da taki ukrepi nikakor ne spadajo na področje uporabe prava Skupnosti (glej v tem smislu sodbi z dne 26. oktobra 1999 v zadevi Sirdar, C-273/97, Recueil, str. I-7403, točka 15, in z dne 11. januarja 2000 v zadevi Kreil, C-285/98, Recueil, str. I-69, točka 15). Kot je Sodišče že ugotovilo, Pogodba namreč določa izrecna odstopanja, ki se lahko uporabijo zaradi javne varnosti, zgolj v členih 30 ES, 39 ES, 46 ES, 58 ES, 64 ES, 296 ES in 297 ES, ki se nanašajo na izjemne in jasno določene primere. Iz teh členov ni mogoče sklepati, da Pogodba vsebuje splošno odstopanje, ki vse ukrepe, sprejete zaradi javne varnosti, izključuje s področja uporabe prava Skupnosti. Priznavanje obstoja take izjeme, ne glede na posebne pogoje, ki jih določa Pogodba, lahko ogrozi zavezujočnost prava Skupnosti in njegovo enotno uporabo (glej sodbo z dne 11. marca 2003 v zadevi Dory, C-186/01, Recueil, str. I-2479, točka 31 in navedena sodna praksa).

69 Poleg tega je treba odstopanja iz členov 296 ES in 297 ES, kot je razvidno iz ustaljene sodne prakse v zvezi z odstopanji od temeljnih svoboščin (glej med drugim sodbe z dne 31. januarja 2006 v zadevi Komisija proti Španiji, C-503/03, ZOdl., str. I-1097, točka 45; z dne 18. julija 2007 v zadevi Komisija proti Nemčiji, C-490/04, ZOdl., str. I-6095, točka 86, in z dne 11. septembra 2008 v zadevi Komisija proti Nemčiji, C-141/07, ZOdl., str. I-6935, točka 50), razlagati ozko.

70 Glede, natančneje, člena 296 ES je treba poudariti, da čeprav se sklicuje na ukrepe, za katere lahko država članica meni, da so potrebni za zaščito bistvenih interesov njene varnosti, oziroma na informacije, za katere država članica meni, da bi bilo njihovo razkritje v nasprotju z njenimi interesi, ga vseeno ni mogoče razlagati tako, da državam članicam priznava pravico do odstopanja od določb Pogodbe že zgolj s sklicevanjem na navedene interese.

71 Poleg tega je Sodišče na področju davka na dodano vrednost v sodbi z dne 16. septembra 1999 v zadevi Komisija proti Španiji (C-414/97, Recueil, str. I-5585) ugotovilo zadevno neizpolnitev obveznosti, ker Kraljevina Španija ni dokazala, da je s španskim zakonom določena oprostitev navedenega davka za uvoz in nabave orožja, streliva in sredstev za izključno vojaško rabo na podlagi člena 296(1)(b) ES utemeljena s potrebo po zaščiti bistvenih interesov varnosti te države članice.

72 Država članica, ki se sklicuje na ugodnost iz člena 296 ES, mora zato dokazati, da je treba uporabiti odstopanje, predvideno v tem členu, da bi se zaščitili bistveni interesi njene varnosti.

73 Ob upoštevanju navedenega ni mogoče sprejeti, da se država članica sklicuje na podražitev oborožitvenih sredstev zaradi carinjenja uvoza takih sredstev s poreklom iz tretjih držav, da bi se s tem poskusila na škodo drugih držav članic – ki same obračunavajo in plačujejo carine za tak uvoz – izogniti obveznostim, ki izhajajo iz finančne solidarnosti glede financiranja proračuna Skupnosti.

74 Glede trditve, da carinski postopki Skupnosti ne morejo zagotoviti varnosti Zvezne republike Nemčije ob upoštevanju zahtev po zaupnosti iz sporazumov, sklenjenih z državami izvoznicami, je treba poudariti – kot upravičeno meni Komisija – da uporaba carinskega sistema Skupnosti vključuje poseg uslužbencev Skupnosti in nacionalnih uslužbencev, ki so po potrebi zavezani k zaupnosti pri obdelavi občutljivih podatkov, s čimer je mogoče zaščititi bistvene interese varnosti držav članic.

75 Poleg tega izjave, ki jih morajo države članice periodično izpolnjevati in pošiljati Komisiji, niso tako natančne, da bi lahko škodovale interesom navedenih držav tako glede varnosti kot zaupnosti.

76 V teh okoliščinah in v skladu s členom 10 ES o obveznosti držav članic, da Komisiji olajšujejo izpolnjevanje naloge nadzora nad spoštovanjem Pogodbe, morajo države članice tej instituciji dati na voljo dokumente, potrebne za preverjanje pravilnosti prenosa lastnih sredstev Skupnosti. Vendar ta obveznost ne preprečuje – kot je poudaril generalni pravobranilec v točki 168 sklepnih predlogov – možnosti držav članic, da poslano informacijo v posameznih primerih in izjemoma na podlagi člena 296 ES bodisi omejijo na nekatere dele dokumenta bodisi jo v celoti zadržijo.

77 Glede na zgoraj navedeno Zvezna republika Nemčija ni dokazala, da so izpolnjeni pogoji za uporabo člena 296 ES.

78 Končno je treba glede trditev Zvezne republike Nemčije, s katerimi je poskušala dokazati, da bi zaradi dejstva, da Komisija dolgo ni ukrepala, in zaradi sprejetja Uredbe

št. 150/2003 lahko pravno utemeljeno menila, da Komisija ne bo vložila te tožbe, ker naj bi tiho sprejela odstopanje na tem področju, spomniti, da Komisija v nobeni fazi postopka ni opustila svojega načelnega stališča.

79 Komisija je namreč v svoji izjavi, podani med pogajanji v zvezi z Uredbo št. 150/2003, izrazila odločno voljo, da se ne bo odpovedala obračunavanju carin, ki bi jih bilo treba plačati za obdobja pred začetkom veljavnosti te uredbe, in si pridržala pravico, da v zvezi s tem sprejme ustrezne pobude.

80 Iz zgoraj navedenega je razvidno, da Zvezna republika Nemčija s tem, da ni izračunala, ugotovila in Komisiji dala na voljo lastnih sredstev, povezanih z uvozom vojaških sredstev v obdobju od 1. januarja 1998 do 31. decembra 2002, in s tem, da ni plačala zamudnih obresti, ker navedenih lastnih sredstev ni dala na voljo Komisiji, ni izpolnila obveznosti iz členov 2 in od 9 do 11 Uredbe št. 1552/89 ter iz istih členov Uredbe št. 1150/2000.

**Stroški**

81 V skladu s členom 69(2) Poslovnika se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Ker je Komisija predlagala, naj se Zvezni republiki Nemčiji naloži plačilo stroškov, in ker ta s predlogi ni uspela, se ji naloži plačilo stroškov.

82 V skladu s členom 69(4), prvi pododstavek, Poslovnika Kraljevina Danska, Helenska republika in Republika Finska, ki so se kot intervenientke udeležile postopka, nosijo svoje stroške.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

1. **Zvezna republika Nemčija s tem, da ni izračunala, ugotovila in Komisiji Evropskih skupnosti dala na voljo lastnih sredstev, povezanih z uvozom vojaških sredstev v obdobju od 1. januarja 1998 do 31. decembra 2002, in s tem, da ni plačala zamudnih obresti, ker navedenih lastnih sredstev ni dala na voljo Komisiji Evropskih skupnosti, ni izpolnila obveznosti iz členov 2 in od 9 do 11 Uredbe Sveta (EGS, Euratom) št. 1552/89 z dne 29. maja 1989 o izvajanju Sklepa Sveta 88/376/EGS, Euratom o sistemu lastnih sredstev Skupnosti, kakor je bila spremenjena z Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 1355/96 z dne 8. julija 1996, ter iz istih členov Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 1150/2000 z dne 22. maja 2000 o izvajanju Sklepa št. 94/728/ES, Euratom o sistemu virov lastnih sredstev Skupnosti.**

2. **Zvezni republiki Nemčiji se naloži plačilo stroškov.**

3. **Kraljevina Danska, Helenska republika in Republika Finska nosijo svoje stroške.**

Podpisi